

lelke, ker je Heinrichova pretežka in namenjena le Nemcem. *b)* Zgodovina. Prof. Rutar opozarja, da je Jesenkova zgodovina prve izdaje pošla; naj se torej ministerstvo naprosi, da potrdi že tiskano novo izdajo. G. dež. šolski nadzornik Šuman poroča, zakaj ni ministerstvo, kolikor je njemu znano, potrdilo knjige. Dotični listi bi se morali odpraviti in nadomestiti z drugimi. *c)* Geometrijo bode po izjavi g. Senekoviča izdal Bamberg, namreč prof. Hočevanjevo, katero je v nemškem izvirniku ministerstvo že potrdilo. *d)* Latinsko-slovenske vadbe so tudi že pošle; torej naj bi se g. prof. Kermavner opozoril, da priredi drugo izdajo. *e)* Latinsko slovnico predeluje g. Hrovat. *f)* Mineralogija bi se morala na novo izdati za učiteljska, za katera še ni nobene take knjige. Ravnatelj Šubič jo že ima predstavljeno po Hochstetterji in Bischingu. *g)* Obči latinsko-slovenski slovar bi se moral pripraviti po mnenji ravn. Senekoviča. On opozarja na silne težave pri branju Livija v 5. letu in meni, naj bi se latinščina tudi na višji gimnaziji poučevala slovenski. — Gledé na grščino, katera naj bi se vsaj na spodnji gimnaziji učila slovenski, dvoji g. Šuman, da bi ministerstvo dovolilo tako izpremembo.

Napósled izreče g. dr. Vošnjak v imeni deželnega odbora zahvalo vsem gospodom, da so se potrudili k enketi in želí, da bi se že v tem letu začelo z izdavanjem najpotrebnejših knjig. Torej smemo upati, da se odpravi glavni nedostatek slovenskega šolstva, in da dobimo potrebne učne knjige. Imena pisateljev, kateri so prevzeli dela, ta so nam porok, da bodo knjige na vrhunci sedanjega šolskega slovstva. Dr. J. V.

Deutsch - slovenisches Wörter - Verzeichnis zu Prosch und Wiedenhofer's deutschem Lesebuche für die I. Classe der Gymnasien und verwandter Lehranstalten. Verfasst von I. Fon, k. k. Gymnasiallehrer. Wien. Verlag von Carl Graeser. 1890. 8° str. IV + 120. Cena 90 kr. — Obširnejše poročilo nam je obljubljeno.

»Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild.« V IX. zvezku tega dela, čegar prvi snopič je izšel sredi meseca svečana, popisani bodeta Primorje in Dalmacija, natanko po načrtu pokojnega cesarjeviča Rudolfa. Vseh snopičev bode okolo 20, dovršen pa bode ta zvezek spomladi prihodnjega leta. Za Primorje je odločenih 24, za Dalmacijo 17 sestavkov, kateri bodo opisovali obé deželi v zemljepisnem, zgodovinskem, književnem in splošno národnem oziru. Delo bode mimo tega okrašeno z okolo 260 ilustracijami, katere so zvršili prvi umetniki avstrijski. Naroča se lahko v sléharňi knjigarni, snopič po 30 kr.

Slovenska pravna terminologija. Na občem zboru »Pravnikov« je poročal društveni tajnik dr. D. Majaron, da je odboru poslana že dobra tretjina raznolikih izpiskov iz slovenskih zakonikov, in da se mu skoro predloží tudi ostanek. Ko se gradivo pregleda in izbere, uredila ga bode končno posebna komisija, sestojéča od pravnikov in jezikoslovcev.

Pevski zbor »Glasbene Matice«. Slovenci radi in dobro pojó, tega nam ne odrekajo celó nasprotniki. To svojstvo naše nas je usposobilo, da so se v vsakem večjem kraju, navadno po čitalnicah, osnovali pevski zbori, ki s pesmijo slovensko in slovansko pospešujejo društveno življenje, budé in krepé národno zavest. Ali ta namen pevskih zborov, dasi lep in plodonosen, ne more in ne smé nam zadoščati, ako se hočemo popeti do óne visoke stopinje, na kateri samopravno kraljuje glasba kot umetnost, izključujoč vse neumetnostne težnje. Tem zahtevam hoče ustrezati »Glasbena Matica« — ta slovenski konservatorij — z novo osnovanim pevskim zborom. Le-tá se že marljivo uvežba in resno pripravlja, da upraviči nádeje slovenskega občinstva, in ognjevito oduševljenje, ki nandaja pevce za vzvišeni namen, porok nam je, da se skoro pokažejo namerjani učinki. Ko se osnuje še mešan zbor in okrepi orkester, ondaj bodo javni na-

stopi združenih »Matičinih« sil merilo, koliko vzmoremo Slovenci v umetnostni glasbi najširšega pomena. — Naj bi vrli pevci po Ljubljani, ki še niso pristopili k društvu, uvažili »Glasbene Matice« plemenito nalogo in združeno delovali, da dospè pevski zbor tem prej od dobrega namena do — gotovega pomena! —f.

Iz muzejskega društva. G. prof. *Julij Wallner* je meseca prosinca predaval o ljubljanskem mestu pred 300 leti, in sicer na podlagi nekaterih računskih knjig in zapiskov mestne uprave, oziroma magistrata ljubljanskega z leta 1590. in leta 1591. Govoril je o uredbi mestne uprave pred 300 leti, primerjal tedanjo denarno vrednost današnji vrednosti in potem navajal dohodke in troške, kakor jih kaže ohranjene knjige. Povedal je dókaj zanimivih črtic o denarnem gospodarstvu, katere pričajo, da niso tedanji mestni očetje naši kár nič skoparili pri nekaterih prilikah. Bodi omenjeno še to, da so trdne platnice navedenih računskih zapisnikov popisane srednjevisokonemški, na jednih se čitajo celó starejši zapiski. — Nekoliko obširneje prihodnjič.

Prebivalstvo ljubljansko po občevalnem jeziku. O ljudskem štetju v Ljubljani podajamo bralcem svojim za sedaj samó podatke o občevalnem jeziku; obširnejšo splošno studijo nam je za jedno prihodnjih števil obljubil na podlagi uradnih izkazov spisati magistratni konceptni pristav g. *E. Lah*.

Dóba	Mestni oddelki	Občevalni jezik								Tujci ^{*)}	Prebivalstvo sploh
		slovenski	nemški	češki	laški	hrv.-srb.	poljski	rusinski	rumunski		
dné 31. grud. 1890. leta	Šolski oddelek	3316	535	18	35	2	—	—	—	105	4011
	Šentjakopski oddelek	5367	839	27	15	1	2	—	—	155	6406
	Dvorni oddelek	6628	1079	53	77	11	10	2	—	250	8710
	Železniški oddelek	5957	1538	23	19	4	—	—	—	233	7774
	Skupina predkrajev	1397	21	2	2	—	—	—	—	11	1433
	Aktivno vojaštvo	1535	515	56	19	9	1	1	—	35	2171
	Sploh	24200	5127	179	167	27	13	3	—	789	30505
31. grud. 1880.	Sploh	18845	5058	136	172	5	7	—	1	1400	26284

^{*)} Prebivalci, ki v Dolitaviji nimajo svojega domačinstva in zategadelj po predpisih o ljudskem popisovanju pri občevalnem jeziku ne smejo biti upoštevani.

Dekoracijska dela za novo gledališče ljubljansko, to je za prospekte, kulise, zaveso i. t. d., razpisal je deželni odbor v minulem meseci. Prospektov je namenjenih osemnajst; med njimi bode bleško jezero, mestni trg ljubljanski, pogled na kako kranjsko mesto, vas na Gorenjskem, notranjost kmetske hiše i. t. d.

Slovensko gledališče. — Dnó 2. svečana se je ponavljala z lepim uspehom gluma »Čevljar baron«, dnó 8. svečana pa burka »Slovenec in Nemec.« To poslednjo predstavo upravičuje vsekakor jedino to, da je bila na pustno nedeljo, sicer pa je skrajni čas, da za vselej izgine s pozorišča slovenskega.

Predstava dnó 15. svečana: »Debor«, Národna igra v štirih dejanjih. Spisal dr. S. H. Mosenthal. Poslovenil Fr. Cegnar. — »Debor« je sicer že davno prebila najlepšo dóbo svojo, vendar i dandanes ni najslabša med novejšimi dramami. Navzlic raznim nedostatom (zlasti konec je motiviran precéj slabo) nahajamo v tej igri dókaj pesniških lepot in zanimivih prizorov, kateri so velikega gledališkega učinka. Naslovna naloga je jako hvaležna, ali tudi težka, vendar jo je gospá *Boršnikova* pogodila prav dobro, ako odštejemo posamične negotovosti zlasti v prvem dejanji. Dober je bil gosp. *Danilo* kot Jožef, dasi je igral nekoliko pretirano; gosp. *Jenič*, kateri je iz posebne prijaznosti prevzel nalogo župana Lovreta, igral je primerno, sevéda bi bi bili časih želeli živahnej-